

Arbetsordning för rengöring (sotning) och brand- skyddskontroll enligt Lag om skydd mot olyckor i Gislaved och Gnosjö kommuner

Giltig från 2020-01-01

Antagen i räddningsnämnden den 6 februari 2019

INNEHÅLL

KOMMUNALT ANSVAR OCH VERKSAMHETENS ÄNDAMÅL	3
FÖR ENTREPRENÖREN GÄLLER	3
<i>RENGÖRINGENS UTFÖRANDE OCH INTERVALLER</i>	3
<i>BRANDSKYDDSKONTROLLENS UTFÖRANDE</i>	4
<i>RAPPORTERINGS- OCH KONTROLLRUTINER</i>	4
<i>PLANERING, AVISERING & FÖRHINDER</i>	5
FÖR FASTIGHETSÄGARE GÄLLER	6
<i>UPPGIFTSLÄMNANDE OCH ANMÄLAN</i>	6
<i>TILLGÄNGLIGHET OCH FÖRBEREDELSE</i>	6
GARANTI OCH REKLAMATION	7

Upprättad 2019-01-31.

Denna arbetsordning är ett komplement till avtalet mellan kommunerna och entreprenör. Arbetsordningen beskriver kommunernas, entreprenörens och fastighetsägarens respektive skyldigheter för att sotning och brandskyddskontroll ska kunna genomföras på ett så säkert, enkelt och professionellt sätt som möjligt.

KOMMUNALT ANSVAR OCH VERKSAMHETENS ÄNDAMÅL

Den i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och i förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor föreskrivna rengöringen (sotningen) samt brandskyddskontrollen har till uppgift att hindra uppkomst och spridning av brand till följd av användning av eldstad eller motsvarande eldningsanordning i byggnader.

Sådan rengöring och brandskyddskontroll omfattar eldstäder och andra fasta förbränningsanordningar, som eldas med fasta eller flytande bränslen (ej gas), och där tillhörande rökkanaler samt imkanaler från större kök eller motsvarande och från bageriugn, grill, pizzaugn eller liknande anläggning. Brandskyddskontrollen omfattar också förbränningsanordningar inrättade för eldning uteslutande med gas och därtill hörande avgaskanaler.

Rengöringen och brandskyddskontrollen ska verkställas regelbundet genom entreprenörens försorg, med de tidsintervaller som har fastställts av räddningsnämnden för rengöringen och av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för brandskyddskontrollen.

Medgivande för egensotning

En kommun kan, efter ansökan från fastighetsägaren, medge att fastighetsägaren själv utför eller låter någon annan utföra den föreskrivna rengöringen på den egna fastigheten. Om medgivandet avser annan än fastighetsägaren, är kompetenskraven på utföraren desamma som för de personer som utför sotning för kommunens räkning. Denna möjlighet till annan entreprenör omfattar inte brandskyddskontrollen.

Medgivande får endast ske om rengöringen kan ske på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt. Prövning av ansökan ska ske enligt de riktlinjer som fastställts av kommunen och kan förenas med villkor. Medgivande kan återkallas om det vid brandskyddskontroll eller tillsyn skulle visa sig att sotningen inte skett på ett sådant sätt att anläggningen är säker från brandskyddssynpunkt.

Övriga uppdrag

Kommunerna kan uppdra åt entreprenören att ordna så att fastighetsägaren får brandskyddsinformation, t ex broschyr om säker eldning, brandskydd i bostad etc.

Kommunerna kan även uppmana entreprenören att inom sin verksamhet främja för god energihushållning och att verka för ett gott miljöskydd i den mån entreprenören har tillräcklig kompetens. Uppgifterna inom energihushållning och miljöskydd är frivilliga och utförs efter överenskommelse mellan fastighetsägaren och entreprenören. Exempel på sådana uppgifter är ekonomirengöring av eldstäder och andra förbränningsanordningar, rengöring av ventilationsanläggningar, täthetsprovningar av byggnader och lokaler samt av ventilationsanläggningar. Inreglering av värme- och ventilationsanläggningar till bästa driftstatus samt annan energisparteknisk kontroll och rådgivning om energisparåtgärder är andra exempel.

FÖR ENTREPRENÖREN GÄLLER

RENGÖRINGENS UTFÖRANDE OCH INTERVALLER

Personal som självständigt utför rengöring ska ha erforderlig yrkesutbildning eller arbeta under sakkunnig ledning.

Rengöringen ska utföras med varsamhet och omtanke så att skada eller onödig olägenhet inte uppstår. Se även fastighetsägarens ansvar avseende uppsamlingsmöjligheter.

Om det i samband med rengöringen upptäcks brister i anläggningen som kan medföra risker för uppkomst av brand, ska

entreprenören underrätta fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren om detta. I de fall bristerna motiverar särskild brandskyddskontroll ska entreprenören underrätta den ansvariga nämnden.

Tiden från en rengöring till nästa – rengöringsintervallet/fristen – är bestämd med hänsyn till behovet för att hindra brands uppkomst och spridning. Fristen varierar för olika objekt med hänsyn till sotbildningen, bränslet, effektuttaget, objektets konstruktion och funktion samt drifttillsyn. Antalet rengöringsförrättningar är för vissa objekt också beroende av eventuella sammanhängande uppehåll i eldning och längden av dessa.

Frister för rengöring är fastställda i kommunalt beslut. Rengöring och brandskyddskontroll skall om möjligt samordnas.

Har rengöringsobjektet inte använts efter senaste rengöringen, bestäms nästa rengöringstillfälle enligt tillämpad rengöringsintervall.

BRANDSKYDDSKONTROLLENS UTFÖRANDE

Brandskyddskontrollen innebär en prövning av den enskilda anläggningens funktion och egenskaper från brandskyddssynpunkt. I huvudsak skall kontrolleras att anläggningen överensstämmer med de krav som gällde när anläggningen togs i bruk samt om brister uppkommit som gör att brandskyddet inte är tillräckligt.

Brandskyddskontrollen skall omfatta de moment som krävs för att kunna bedöma den enskilda anläggningens säkerhet från brandskyddssynpunkt för gällande frist. Kontrollen omfattar anläggningen i dess helhet. Särskild uppmärksamhet skall ägnas åt följande:

- Sotbildning och beläggningar
- Skador eller förändringar av det tekniska utförandet
- Temperaturförhållanden
- Tryckförhållanden och täthet
- Drift och skötsel

Kontrollen skall huvudsakligen utföras okulärt men vid misstanke om felaktigheter, som inte kan fastställas okulärt, kan kontrollen behöva utökas med någon form av provning eller mätning. Som exempel på sådan utökad kontroll kan nämnas behov av täthetsprovning för att konstatera otätheter i en rök- eller avgaskanals omslutningsvägg, mätning av rökgas- eller yttemperatur, om inte detta kan bedömas på erfarenhetsmässiga grunder.

Varje kontrolltillfälle skall dokumenteras. Av dokumentationen skall framgå vad som kontrollerats, vilka provningar som gjorts och resultatet av kontrollen. Ägaren och i förekommande fall nyttjanderättshavaren skall informeras om resultatet av kontrollen i form av protokoll (om utan anmärkningar) eller föreläggande (vid behov av rättning av brister). Det skall även framgå om det förekom avvikelser från normaltillståndet och varför speciell kontrollmetod därför ansetts motiverad.

Eldstad och röckanal som inte använts under kontrollfristen skall brandskyddskontrolleras innan den åter tas i bruk. Fastighetsägaren skall meddelas om denna skyldighet.

RAPPORTERINGS- OCH KONTROLLRUTINER

Entreprenören representerar i sitt arbete kommunerna och ska om möjligt tillmötesgå kundernas önskemål om tidpunkt för kontrollen.

Entreprenören skall eftersträva en god kvalitet i arbetsutförande och kundvård.

Räddningsnämnden äger rätt att kontrollera rengöringen (sotningen) och brandskyddskontrollen och därmed sammanhängande arbetsuppgifter inom såväl den tekniska som den administrativa delen av verksamheten.

Entreprenören skall efterkomma kommunernas begäran om verksamhetsstatistik betingat av krav från regional eller central tillsynsmyndighet enligt lagen om skydd mot olyckor.

PLANERING, AVISERING & FÖRHINDER

Rengöringsarbetet resp. brandskyddskontrollen skall planeras så att det kan utföras rationellt. För detta behövs en planering på både kort och lång sikt, vilket förutsätter en god kommunikation med fastighetsägarna beträffande eldningsplaneringen.

En bra planering och en god kommunikation möjliggör en smidig tillämpning av entreprenörens tillträdesrätt för utförande av arbetet.

- Förrättning skall aviseras i förväg. Avisering ska ske 10-12 kalenderdagar före förrättningen för bostadshus och minst 21 kalenderdagar för fritidshus. Alternativt kan överenskommelse träffas med fastighetsägare om att rengöring sker löpande visst datum eller viss veckodag i månad eller liknande. På grund av oberäkneliga förändringar i arbetsstyrkan eller i arbetsuppgifterna kan kortare aviseringstid eller ändring av aviserad tid undantagsvis per fastighet och år godtas.
- Tidpunkten för förrättningen under dagen skall anges med tidsintervall på 2 timmar, exempelvis kl. 07-09.
- Aviseringsmeddelandet ska, förutom tidsangivelser, innehålla uppgift om vilka objekt som skall rengöras/brandskyddskontrolleras. Vidare ska meddelandet innehålla upplysningar om vad fastighetsägaren har att iaktta för arbetets utförande och vad som gäller vid hinder för arbetet samt för det fall att fastighetsägaren inte kan lämna tillträde den aviserade tiden.
- Aviseringsmeddelandet ska även innehålla de kontaktuppgifter (telefon och e-post) som behövs för de fall fastighetsägaren behöver ändra tid eller överenskomma annat med entreprenören för förrättningen. Aviseringen ska i övrigt innehålla de uppgifter som nämnden bestämmer.
- Avisering ska ske direkt till varje enskild fastighetsägare eller nyttjanderättshavare. Aviseringen ska ske genom skriftligt och tydligt meddelande genom postförsändelse eller, efter överenskommelse, genom e-post till enskild fastighetsägare. Till ägare av fritidshus ska avisering ske likadant men till adressen för den fasta bostaden.
- Påminnelse om förrättningen ska ske genom SMS-utskick till kunden 40-48 timmar före den aviserade tiden.
- Förrättningen kan utföras vid annan tid utan extra kostnad under förutsättning att annat arbete pågår inom samma arbetsområde. Som samma arbetsområde räknas avstånd inom samma tätort. Ersättning för extra inställelse i annat fall regleras i gällande taxor.

Om förhinder för entreprenören uppkommer för arbetets utförande på aviserad tidpunkt, skall entreprenören utan dröjsmål meddela fastighetsägare återbud om förrättningen. Sådant hinder föreligger även då fastighetsägaren inte uppfyllt sina åtaganden, se *"Tillgänglighet och förberedelse"*. Om hinder beror på entreprenören ska entreprenören på eget initiativ snarast avisera om ny tid utan extra kostnad för kund.

Om fastigheten trots avisering inte är tillgänglig för arbete, skall ett meddelande om besöket lämnas i brevlådan, där fastighetsägaren uppmanas ta kontakt med entreprenören för bestämmande av ny tid för förrättningen. Meddelandet ska innehålla det datum och klockslag då entreprenören fanns vid fastigheten för den aviserade förrättningen.

Då entreprenören aviserat och besökt fastigheten två (2) gånger utan att rengöring respektive brandskyddskontroll kunnat utföras skall detta meddelas till den berörda kommunala nämnden. Innan entreprenören därefter tillgriper lagenliga åtgärder för tillträdet skall nämnden medverka för tillträde och dessförinnan snarast kontakta fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren på lämpligaste sätt.

FÖR FASTIGHETSÄGARE GÄLLER

UPPGIFTSLÄMNANDE OCH ANMÄLAN

För rationell planering av rengöringsarbete respektive brandskyddskontroll och för en smidig tillämpning av entreprenörens tillträdesrätt för arbetets utförande skall fastighetsägare på begäran lämna uppgifter om de objekt som berörs av föreskriven rengöring och brandskyddskontroll. Exempel på sådana uppgifter är:

- Ändringar av beståndet av rensningspliktiga och kontrollpliktiga objekt.
- Idrifttagande av eldstad, som har varit avställd längre tid än tillämplig frist för brandskyddskontrollen.
- Ändringar i eldningsplaneringen
- Övergång till annat bränsleslag, om detta föranleder ändring av den tillämpade rengörings- eller kontrollintervallen.

Om tillträde för arbetet inte kan lämnas på den aviserade tiden, skall anmälan om ombokning göras snarast efter aviseringen/hastigt förhinder till entreprenören via dennes aviserade kontaktvägar. Ändring av tiden utan särskilt skäl medför rätt för entreprenör att ta ut särskilda avgifter enligt bestämmelser i taxan för rengöring respektive taxan för brandskyddskontroll. Se även förutsättningar för annan tid för utförandet under *Planering och avisering*.

Som särskilda skäl för att aviserad förrättning skall flyttas till annan tidpunkt utan extra kostnad räknas hastigt uppkommen sjukdom för fastighetsägare, inom den närmaste familjen eller jämförbart speciellt förhållande, men inte t.ex. planerad förestående resa, eget arbete, önskemål om att själv vara med vid förrättningstillfället, pågående städning eller tvätt eller förestående helgtid.

TILLGÄNGLIGHET OCH FÖRBEREDELSE

Fastighetsägare skall ordna så att berörda byggnader är tillgängliga för arbetets utförande vid den tidpunkt som har aviserats.

Angående tillträdesrätten hänvisas även till entreprenörens skyldigheter för avisering.

Fastighetsägaren skall ha vidtagit de förberedelser som behövs så att arbetet kan påbörjas utan dröjsmål och utföras utan onödigt hinder. De förberedande åtgärder som fastighetsägaren ska vidta är en förutsättning för att arbetet skall debiteras med de avgifter som anges i taxan.

Om rengöring sker i egen regi eller av annan entreprenör enligt medgivande skall dokumentation av genomförd rengöring kunna redovisas vid brandskyddskontroll.

För rengöringen skall särskilt ordnas så att:

- Vägen till pannrummet eller annat rum med eldstad inte är belamrad med föremål som är hindrande eller kan komma till skada eller orsaka skada på entreprenörens personal.
- Det inte har eldats i anläggningen enligt entreprenörens avisering.
- Det finns arbetsutrymme runt eldstaden.
- Sådant som är ömtåligt för smuts inte finns i pannrummet eller nära eldstad i annat rum.
- Prydnadsföremål på eller invid eldstad flyttas till säker plats.
- Det för uppsamling av sot finns särskilt askutrymme i närheten av eldstaden eller kärl av obrännbart material med obrännbart lock (OBS att plastkärl inte får användas) samt lämplig skyffel.
- Rensluckor i vinds- och källarutrymme inte är blockerade och att utrymme med sådan lucka hålls tillgängligt vid rengöring.
- Det i byggbestämmelser föreskrivna anordningar för takarbetet (t ex lagstadgad fast monterad stege till taklucka, takstege, takbrygga, glidskydd, skorstensstege och arbetsplan med skydds-räcke) finns och är fungerande samt underhålls väl.
- Om lös väggstege godtas, skall denna finns tillgänglig vid uppstigningsstället till taket. Stegen ska vara godkänd från arbetsmiljösynpunkt.
- Väg är skottad fram till uppstigningsstället till taket vintertid minst en gång samma dag som förrättningen.
- Om stoftsugare eller eldrivet verktyg används vid sotningen, ett skyddsjordat eluttag (230V) finns tillgängligt vid eldstaden eller i dess omedelbara närhet.
- Vid arbete inom bostadsutrymme stege eller liknande, som fordras för rensningen, finns tillgänglig vid arbetsstället.

För brandskyddskontrollen gäller dessutom att:

- Tillträde finns till samtliga inspektionsluckor och utrymmen i hela rökgaskanalens/-kanalernas längd.
- Möbler eller liknande inte förhindrar inspektionen av eldstäder och tillhörande kanaler.
- Invändigt tillträde till vind i förekommande fall är säkerställt med godkänd trappstege eller särskild vindstrappa.

GARANTI OCH REKLAMATION

Entreprenören ansvarar för att arbetet utförs på ett yrkesmässigt godtagbart sätt. Vid skador eller nedsmutsning på fastighetsägarens egendom ska underrättelse om detta ske omedelbart.

Eventuell anmärkning på utfört arbete skall göras av fastighetsägare utan dröjsmål efter det att felet har upptäckts för att göra det möjligt att kunna avgöra huruvida fel i arbetet föreligger eller inte. Detta

är särskilt viktigt vid eldningsanläggningar eftersom förhållandena även efter en relativt kort drifttid kan göra bedömningar svåra eller omöjliga.

Vid fel i arbetet skall detta efter anmärkning (reklamation) avhjälpas utan onödigt dröjsmål och utan extra kostnad för fastighetsägaren.

Reklamation på utfört arbete görs i första hand till entreprenören. Om samsyn inte kan uppnås rörande felet kan hänvisning göras till den ansvariga kommunala nämnden.